

TIIVISTELMÄ KAKOLANMÄEN JÄTEVEDENPUHDISTAMON VUOSIYHTEENVEDOSTA 2021

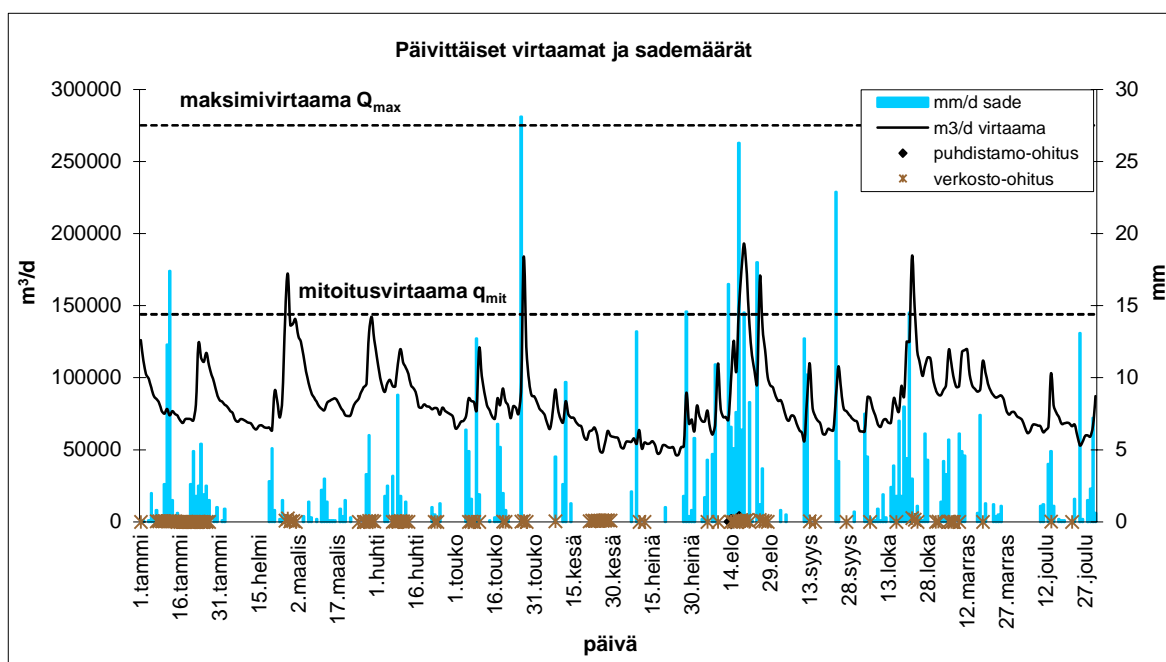
1. Tarkkailututkimukset

Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy teki Kakolanmäen jätevedenpuhdistamon tarkkailututkimukset 155 kertaa vuoden aikana (52 päästötarkkailua ja 103 käyttötarkkailua). Tarkkailuja tehtiin kolme kertaa viikossa, joista yksi on viikonloppuna kerättävä näyte. Viikonlopun näytopäivä on toistaiseksi ollut sunnuntai, koska puhdistamo on mukana THL:n koronavirus ja huumausaineet – tutkimuksen viikoittaisessa tarkkailussa. Puhdistamon tarkkailututkimuksiin sisältyivät käyttö- ja päästötarkkailun 24 h kokoomanäytteet, kuivatun lietteen tarkkailu, jäteveden raskasmetallitarkkailu, haitallisten aineiden tarkkailu, käyttötarkkailun kalibrointinäytteet, lähtevän jäteveden hygieenisen laadun tarkkailu, lietteenkuivauksen käyttötarkkailu, aktiivilietteen mikroskopiointi ja välppäjätteen tarkkailu.

Osakaskuntien kuormituksia tarkkailtiin 24 kertaa vuoden aikana kuntien välisillä verkostomittausasemilla: Kaarinan, Peltolan, Kaistarniemen, Paimion, Marttilan, Pöytyän, Oripään, Ruskon Aholan, Ruskon Lähteenmäen, Raision, Naantalin, Maskun, Nousiaisten ja Mynämäen pumppaamoilla sekä Liedon, Auran ja Jaaninojan/Kauselan mittausasemilla. Gasum Oy:n Topinojan biokaasulaitokselta viemäriin johdettavien rejektivesien laatua tutkittiin 25 kertaa vuoden aikana. Topinojan vastaanottoasemalta viemäriin johdettavien sako- ja umpikaivolietteiden laatua tutkittiin 12 kertaa vuoden aikana.

2. Tuleva jätevesi

Puhdistamolle tuleva jätevesimäärä oli vuoden aikana yhteensä 30 489 810 m³ eli keskimäärin 83 534 m³/d. Kuvassa on esitetty puhdistamolle tullut päivittäinen virtaama, päivittäiset puhdistamo- ja verkosto-ohitukset sekä päivittäinen sademäärä vuonna 2021:

Puhdistamolla syntyi kuivattua lietettä vuoden aikana 36 887,6 tonnia. Kuiva-ainepitoisuus oli keskimäärin 27,96 % ja tyypipitoisuus oli keskimäärin 4,6 % ka:sta (lietemäärillä painotetut keskiarvot). Liette kuljetettiin Gasum Oy:n biokaasulaitokselle Topinojalle mädätettäväksi. Kakolanmäen puhdistamon kuivatun lietteen osuus oli 49,7 % biokaasulaitoksella vastaanotetuista liete- ym. jakeista.

Biokaasulaitokselta johdettiin viemäriin rejektivesiä yhteensä 69 138 m³ eli keskimäärin 189 m³/d. Biokaasulaitoksen rejektivesien kokonaistyyppikuorma oli 2,9 % ja ammoniumtyypikuorma oli 3,8 % puhdistamon tulokuormasta.

Kakolanmäen jätevedenpuhdistamon lietteenkäsittelyn rejektivesien osuus rejektivesien kokonaismäärästä oli 61,9 % eli 42 796 m³ ja keskimäärin 117 m³/d. Kakolanmäen jätevedenpuhdistamon lietteenkäsittelyn rejektivesien kuormitusosuus on laskettu biokaasulaitokselle toimitettujen jakeiden typpimäärien perusteella. Kakolanmäen jätevedenpuhdistamon lietteenkäsittelyn rejektivesien kokonaistyyppikuorma oli 1,8 % ja ammoniumtyypikuorma oli 2,3 % puhdistamon tulokuormasta. Lietteeseen sitoutuneesta tyyppistä palautui puhdistamolle rejektiveden mukana keskimäärin 5,7 % vuoden aikana.

Sako- ja umpikaivolietteitä johdettiin Topinojan vastaanottoasemalta viemäriin yhteensä 34 540 m³ eli keskimäärin 94,6 m³/d. Sako- ja umpikaivolietteiden aiheuttama kuormitus oli kiintoaineen osalta 2,8 % ja keskimäärin 1,3 % puhdistamon tulokuormasta.

3. Käsitelty jätevesi ja ohitukset

Puhdistamolla käsitelty jätevesimäärä (ilmastuksessa, väliselkeytyksessä ja hiekkasuodatuksessa sekä ohitusvesien käsittely-yksikössä ja hiekkasuodatuksessa käsitelty jätevesi) oli 30 487 390 m³ eli keskimäärin 83 527 m³/d. Puhdistamolle tulevaa jätevettä ohitettiin vuoden aikana yhteensä 2 420 m³. Tulevan jäteveden ohitukset tapahtuivat Hansapuiston yli-voitokaivosta. Esiselkeytettyä jätevettä ei ohitettu vuoden aikana.

Kakolanmäen jätevedenpuhdistamon koko viemäriverkoston alueella ohitettiin vuoden aikana jätevettä yhteensä 31 464 m³. Verkosto-ohitusten määrät kunnittain on esitetty seuraavassa taulukossa:

PVM	Kaarina	Naantali	Paimio	Mynämäki	Masku	Nousiainen	TSP*	Oripää	Marttila	Lieto	Raisio	Rusko	Aura	Pöytyä	Turku	Yhteensä
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³
1. jakso	0	587	0	0	0	2 184	0	498	1	0	0	0	0	2 950	2 480	8 700
2. jakso	7 000	0	405	0	60	0	0	455	1	33	22	0	0	2 926	360	11 262
3. jakso	10	0	390	141	5	1 672	22	0	0	0	2	0	0	4 438	0	6 680
4. jakso	1	0	146	0	0	1 523	0	1 164	0	2	517	0	0	1 469	0	4 822
Yhteensä	7 011	587	941	141	65	5 379	22	2 117	2	35	541	0	0	11 783	2 840	31 464
Osuus (%)	22,28	1,87	2,99	0,45	0,21	17,10	0,070	6,73	0,0064	0,11	1,72	0,00	0,00	37,45	9,03	100

* TSP Oy sisältää TSP Oy:n siirtoviemäripumppaamoiden ylivuodot. Kaarinan ja Raision siirtoviemäripumppaamoiden ylivuodot, jotka ovat johtuneet teknisestä västä (esim. sähkökatko) lasketaan TSP Oy:n ohituksiksi. Kaarinan ja Raision siirtoviemäripumppaamoilla kapasiteetin ylityksestä (tulva) johtuneet ylivuodot lasketaan kyseisen kunnan ohituksiksi. Hansapuiston mittausaseman ohitukset raportoidaan puhdistamo-ohituksina, vähennetty verkosto-ohitusten koostetaulukosta. 25.8.2021 Kaarinan pumppaamon ohitus 22 m³ lasketaan Tsp Oy:n ohitukseksi, koska ohitus johtui sähkökatkosta.

4. Vuoden 2021 puhdistustulos

Puhdistamolla käsitellyn ja vesistöön johdetun jäteveden keskimääräiset pitoisuudet ja puhdistustehot koko vuoden ja eri vuosineljännesten osalta on esitetty seuraavassa taulukossa. Vuoden tulos on laskettu neljännesvuosijaksojen keskiarvona. Vesistöön johdettu jätevesi sisältää sekä puhdistamo- että verkosto-ohitukset. Suluissa on puhdistustulos ilman ohituksia (puhdistamolla käsitelty jätevesi).

	Pitoisuus [mg/l]					Raja-arvot
	I/2021	II/2021	III/2021	IV/2021	Vuosi 2021	ESAVI, VHO
COD _{Cr}	22 (21)	19 (18)	23 (23)	19 (19)	20 (20)	60
BOD _{7ATU}	2,1 (1,9)	2,1 (1,8)	2,7 (2,6)	1,7 (1,7)	2,2 (2,0)	10
Kokonaisfosfori	0,11 (0,11)	0,14 (0,13)	0,16 (0,15)	0,12 (0,12)	0,13 (0,13)	0,3
Liukoinen fosfori					0,10*	
Kokonaistyyppi	7,5 (7,5)	7,2 (7,1)	7,0 (7,0)	6,8 (6,8)	7,2 (7,2)	
Ammoniumtyppi	0,63 (0,60)	0,63 (0,58)	0,76 (0,74)	0,29 (0,28)	0,57 (0,55)	
Kiintoaine	1,1 (0,93)	1,5 (1,2)	2,2 (2,1)	1,4 (1,3)	1,6 (1,3)	15

	Puhdistusteho [%]					Raja-arvot
	I/2021	II/2021	III/2021	IV/2021	Vuosi 2021	ESAVI, VHO
COD _{Cr}	96 (96)	97 (97)	96 (96)	97 (97)	97 (97)	90
BOD _{7ATU}	99 (99)	99 (99)	99 (99)	99 (99)	99 (99)	95
Kokonaisfosfori	98 (98)	98 (98)	98 (98)	98 (98)	98 (98)	95
Kokonaistyyppi	85 (85)	86 (86)	85 (86)	86 (86)	86 (86)	75
Ammoniumtyppi	99 (99)**	99 (99)**	98 (98)**	99 (99)**	99 (99)**	
Kiintoaine	100 (100)	100 (100)	99 (99)	100 (100)	100 (100)	95

ESAVI = Etelä-Suomen aluehallintovirasto 1.10.2014 nro 167/2014/2; VHO 11.3.2016 (VHO nro 16/0112/3), täytettävä neljännesvuosikeskiarvoina lukuun ottamatta kokonaistyyppiä, joka tulee täyttää vuosikeskiarvona
* Liite 2 ** nitrifikaatioaste

Puhdistustulos täytti voimassa olevan ympäristöluvan (ESAVI nro 167/2014/2) puhdistusvaatimukset kaikilla neljännesvuosijaksoilla. Kokonaistyyppien puhdistustehovaatimus vuosikeskiarvona laskettuna saavutettiin. Nitrifikaatio oli keskimäärin lähes täydellistä.

5. Vuonna 2021 vesistöön johdettu kuormitus

Puhdistamolla käsitellyn lähtevän jäteveden ja koko viemäriverkoston alueelta vesistöön lähtevän jäteveden keskimääräiset kuormitukset (kg/d) ja virtaamat (m³/d) koko vuoden ja eri vuosineljännesten osalta on esitetty seuraavassa taulukossa. Vesistöön johdettu jätevesi sisältää sekä puhdistamo- että verkosto-ohitukset. Suluissa on kuormitus ilman ohituksia (puhdistamolla käsitelty jätevesi). Jaksokuormitukset (t/jakso) ovat omassa taulukossaan.

	Kuorma [kg/d]				
	I/2021	II/2021	III/2021	IV/2021	Vuosi 2021
COD _{Cr}	1 900 (1 900)	1 600 (1 500)	1 800 (1 800)	1 600 (1 600)	1 700 (1 700)
BOD _{7ATU}	190 (170)	170 (150)	210 (200)	150 (140)	180 (170)
Kokonaisfosfori	10 (9,8)	12 (11)	12 (12)	10 (10)	11 (11)
Kokonaistyyppi	670 (670)	590 (580)	550 (550)	580 (580)	600 (600)
Ammoniumtyppi	56 (54)	52 (47)	60 (58)	25 (24)	48 (46)
Kiintoaine	100 (83)	120 (98)	170 (160)	120 (110)	130 (110)

	Virtaama [m ³ /d]				
	I/2021	II/2021	III/2021	IV/2021	Vuosi 2021
Käsitelty	89 200	81 600	78 400	84 900	83 500
Vesistöön	89 300	81 700	78 500	85 000	83 600

	Kuorma [t/jakso]				
	I/2021	II/2021	III/2021	IV/2021	Vuosi 2021
Jakson pituus	91 d	90 d	92 d	92 d	365 d
COD _{Cr}	170 (170)	150 (140)	170 (170)	150 (150)	620 (620)
BOD _{7ATU}	17 (15)	15 (14)	19 (18)	14 (13)	66 (62)
Kokonaisfosfori	0,90 (0,88)	1,1 (1,0)	1,1 (1,1)	0,92 (0,92)	4,0 (4,0)
Kokonaistyyppi	60 (60)	54 (53)	51 (51)	53 (53)	220 (220)
Ammoniumtyppi	5,0 (4,9)	4,7 (4,3)	5,5 (5,3)	2,3 (2,2)	18 (17)
Kiintoaine	9,0 (7,5)	11 (8,9)	16 (15)	11 (10)	47 (40)

Vesistökuormituksen kehitys vuosina 2016–2021

Jäteveden vesistöön aiheuttama kuormitus (kg/d ja t/a) ja virtaamat (m³/d ja m³/a) vuosina 2016–2021 on esitetty seuraavassa taulukossa. Vesistöön johdettu kuormitus sisältää sekä puhdistamo- että verkosto-ohitukset. Suluissa on esitetty puhdistamolla käsitellyn jäteveden kuormitus ilman ohituksia.

		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Käsitelty	m ³ /d	76 900	84 000	74 100	93 300	89 000	83 500
Vesistöön	m ³ /d	77 100	84 400	74 200	93 500	89 100	83 600
COD _{Cr}	kg/d	2 900 (2 800)	3 200 (3 100)	2 600 (2 600)	2 500 (2 400)	2 100 (2 100)	1 700 (1 700)
BOD _{7ATU}	kg/d	300 (270)	320 (290)	210 (210)	370 (330)	210 (200)	180 (170)
Kokonaisfosfori	kg/d	12 (11)	14 (13)	8,7 (8,6)	10 (8,9)	8,8 (8,4)	11 (11)
Kokonaistyyppi	kg/d	850 (850)	880 (870)	780 (780)	740 (730)	640 (640)	600 (600)
Ammoniumtyppi	kg/d	190 (180)	140 (140)	78 (78)	130 (130)	69 (68)	48 (46)
Kiintoaine	kg/d	220 (180)	300 (250)	160 (150)	240 (190)	110 (100)	130 (110)
Jakson pituus		366 d	365 d	365 d	365 d	366 d	365 d
Käsitelty	m ³ /a	28 200 000	30 680 000	27 035 000	34 047 000	32 574 000	30 487 000
Vesistöön	m ³ /a	28 200 000	30 800 000	27 050 000	34 167 000	32 617 000	30 490 000
COD _{Cr}	t/a	1 060 (1 020)	1 170 (1 130)	950 (950)	910 (880)	770 (770)	620 (620)
BOD _{7ATU}	t/a	110 (99)	117 (106)	77 (77)	135 (120)	77 (73)	66 (62)
Kokonaisfosfori	t/a	4,4 (4,0)	5,1 (4,7)	3,2 (3,1)	3,7 (3,2)	3,2 (3,1)	4,0 (4,0)
Kokonaistyyppi	t/a	310 (310)	320 (318)	285 (285)	270 (266)	230 (230)	220 (220)
Ammoniumtyppi	t/a	70 (66)	51 (51)	28 (28)	47 (47)	25,3 (24,9)	18 (17)
Kiintoaine	t/a	81 (66)	110 (91)	58 (55)	88 (69)	40 (37)	47 (40)

Laatinut:

Turussa 3. helmikuuta 2022

Nina Leino

prosessi-insinööri, DI

Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy